

# Een perceel monitoren

Informatieblad voor perceelteams

|        |                                     |
|--------|-------------------------------------|
| Door   | Team Biodiversiteit en Beheer (TBB) |
| Status | Vastgesteld door TBB                |
| Datum  | November 2024                       |

# Inhoudsopgave

|                                                  |   |
|--------------------------------------------------|---|
| Inleiding .....                                  | 3 |
| Doel en aanleiding .....                         | 3 |
| Contactpersoon .....                             | 3 |
| Monitoren.....                                   | 4 |
| Waarom is monitoren belangrijk?.....             | 4 |
| Wat moet je monitoren? .....                     | 4 |
| Hoe en hoe vaak voer je de monitoring uit? ..... | 4 |
| Waarneming.nl.....                               | 5 |
| Bodemonderzoek .....                             | 5 |
| Nieuwsbrief.....                                 | 5 |

# Inleiding

## Doel en aanleiding

Met dit stuk wil Team Biodiversiteit en Beheer (TBB) antwoord geven op de vraag van perceelteams: “Wat moeten we doen voor het monitoren van de biodiversiteit en waar kunnen we hulpmiddelen en informatie vinden?”

## Bewaardocs

In Teams vind je in de map [Beheren en monitoren](#) alle hulpmiddelen, formulieren, contactgegevens, tips, nieuwsbrieven etc. Daarin staan ook alle goedgekeurde beheerplannen. In dit Informatieblad vind je veel rechtstreekse links naar documenten die in Teams staan.

(De map vind je in General > 00 Uitgebreide vrijwilligersinformatie > 01 Beheren en monitoren).

## TBB heeft een vaste contactpersoon voor monitoring

In het landelijke Team Biodiversiteit en Beheer (TBB) zit een contactpersoon waar je kan aankloppen voor advies over monitoren. Wie dat momenteel is, en welke expertises dit team nog meer heeft, vind je in het overzicht [Expertises Team Biodiversiteit en Beheer](#).

Je kan TBB altijd bereiken via een mail aan [onderzoek@landvanons.nl](mailto:onderzoek@landvanons.nl).

# Monitoren

## Waarom is monitoren belangrijk?

Het doel van Land van Ons is, onder andere, om de biodiversiteit te verbeteren. Om op termijn conclusies te kunnen trekken over de ontwikkeling van de biodiversiteit moeten we de biodiversiteit meten.

Voor het monitoren zijn er landelijke protocollen: wanneer meten we op welke manier welke planten en dieren? Met de landelijke protocollen monitoren we de percelen overal op een vergelijkbare manier. Zo krijgen we een landelijk overzicht over de ontwikkeling van de biodiversiteit op onze percelen en leren we samen wat werkt en wat niet. Daarmee kunnen we aan onze leden laten zien welke resultaten we boeken. Het jaarverslag van Land van Ons heeft daarover altijd een paragraaf over de ontwikkeling van biodiversiteit van de percelen. Dat onderbouwen we zoveel mogelijk met cijfers.

Lees ook het stuk [monitoren van soorten en landschap op percelen](#) voor onmisbare achtergrondinformatie.

## Wat moet je monitoren?

De basismonitoring die we van ieder perceelteam verwachten betreft vijf onderdelen, namelijk:

1. bestuivers (vlinders en hommels)
2. landschap
3. planten (graslandplanten of akkerplanten, afhankelijk van het perceel)
4. vogels
5. wormen

Optioneel is er ook een protocol voor het monitoren van de waterkwaliteit. Daarnaast kan men optioneel natuurlijk nog veel meer monitoren, afhankelijk van de in het perceelteam aanwezige kennis en interesse.

Per soortgroep kun je monitoren op drie niveaus:

1. basisniveau (dan hoef je geen soortenkennis te hebben)
2. basis + niveau
3. basis ++ niveau.

De keuze op welk niveau je gaat monitoren maak je zelf, op basis van de kennis die bij het perceelteam en de vrijwilligers aanwezig is.

## Hoe en hoe vaak voer je de monitoring uit?

Alle monitoring instructies vind je in de algemene map van Land van ons in de submap [Monitoren > Handleidingen en telformulieren](#).

Per soortgroep is er een instructieblad met informatie over hoe en hoe vaak je de monitor uitvoert. En er zijn [veldformulieren per soortgroep](#). Die gebruik je als je het veld in gaat om te monitoren. Het is praktisch om daar meteen een scan of een digitaal bestand van te maken.

Aan het eind van het jaar verwachten we dat jullie alle resultaten uit de monitoring in de [invoertabel](#) invullen. Hoe dit precies in zijn werk gaat lees je in een afzonderlijk tabblad in het bestand. De tabel sla je uiterlijk 31 december op in map 08. Monitoring van je perceel.

### **Waar sla je de gegevens op?**

1. Maak in Teams in de map van jouw perceel map **08. Monitoring** aan. Zo hebben anderen ook toegang tot de gegevens, en kunnen ze gedownload worden ten behoeve van analyses.
2. Maak in deze map submappen voor elk jaar dat er gemonitord is. Sla voor het eind van het jaar (dus uiterlijk 31 december) hier alle formulieren in op.
3. Plaats de resultaten in de submap van het jaar, of verplaats ze daarheen als ze momenteel elders zijn opgeslagen.

Met het snel groeiende aantal percelen is het ondoenlijk om ieder jaar actief achter de gegevens aan te gaan. In de analyses kunnen we daarom alleen percelen meenemen waarvoor de data beschikbaar zijn op Teams. We hopen daarom op jullie snelle medewerking.

### **Waarneming.nl**

Waarneming.nl is een grote database waar iedereen (ook niet-LvO leden) waargenomen soorten kunnen aanmelden. Team Biodiversiteit en Beheer zorgt ervoor dat jouw perceel op waarneming.nl komt. Zie onze percelen op de [website](#).

Op waarneming.nl kun je dus alle waarnemingen kwijt die je buiten de monitoring activiteiten om hebt gedaan – maar ook de officiële LvO-waarnemingen mogen erbij. Moedig vooral iedereen aan hun waarnemingen op waarneming.nl in te voeren! TBB gaat in 2024 ook een analyse uitvoeren op deze gegevens.

### **Bodemonderzoek**

Op elk aangekocht perceel laten we bodemmonsters nemen en analyseren door een bedrijf (Eurofins). Dit is nuttig voor de beoordeling van de bodemkwaliteit bij aanvang. De informatie stellen we ook beschikbaar aan de pachter. Na een jaar of 5-6 willen we deze analyses herhalen om te bekijken of de bodemkwaliteit erop vooruitgegaan is. Neem voor het laten uitvoeren van een bemonstering contact op met Team Biodiversiteit en beheer via [onderzoek@landvanons.nl](mailto:onderzoek@landvanons.nl).

### **Nieuwsbrief**

Er is een nieuwsbrief die specifiek is bedoeld om percelenteams te informeren over ontwikkelingen op het gebied van monitoring. Deze verstuurt Team Biodiversiteit en beheer ongeveer 2 keer per jaar naar de perceelcoördinatoren van alle perceelteams, met het verzoek om die te verspreiden onder de relevante leden van het team.

Verstuurde nieuwsbrieven vind je in de map [Nieuwsbrieven, leestips en meer verdieping](#) binnen de algemene map van Land van Ons.

### **Meer leren over monitoring?**

Je kan jezelf op allerlei manieren (bij)scholen over het monitoren van natuur. In de algemene map van Land van ons vind je hierover allerhande [tips en handige websites over monitoring](#).

Tot slot attenderen we je op de gratis apps *Obsidentify* (Soortherkenning op basis van een foto) en *Merlin* (Vogelsoort herkenning op basis van een geluid). Doen! Je kennis gaat met sprongen vooruit!